

SXEDIO.E61

13.5.1925: ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΙΣ ΚΑΛΠΕΣ Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ ΔΙΕΚΔΙΚΕΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΔΡΑ. Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΣ ΙΔΡΥΕΙ ΤΟ ΛΑΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΚΑΙ ΡΙΧΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΟ ΑΓΩΝΑ

Παρά το γεγονός ότι οι Χριστιανοί δεν ικανοποιήθηκαν από τις αλλαγές που είχαν γίνει στην ανακήρυξη της Κύπρου σε Αποικία την 1η Μαΐου 1925, όταν ο Αρμοστής προκήρυξε νέες εκλογές για το διευρυμένο Νομοθετικό Συμβούλιο, που θα αποτελείτο από 12 Έλληνες βουλευτές (αντί 9), 9 βρετανούς ή επίσημα μέλη (αντί 6) και 3 και πάλι Τούρκους, το Εθνικό Συμβούλιο συνήλυθε και εξέτασε την καστιάσαση και με ανακοίνωση του, που δημοσιεύθηκε στις 13 Μαΐου 1925 αποφάσισε όπως τεθεί τέρμα στην πολιτική της αποχής και όπως διεκδικήσει τις έδρες, τις οποίες, αυτοί θα εκλέγονταν θα τις κρατούσαν (δεν θα εκλέγονταν και να παραιτούνταν σε ένδειξη διαμαρτυρίας όπως συνέβαινε στο παρελθόν).

Εξάλλου η πολιτική της αποχής με τους "Επταδικούς" να συνεργάζονται με την Κυβέρνηση τόσο αρμονικά (εκλέγονταν άνθρωποι που δεν είχαν καμιά σχέση με το Εθνικό Συμβούλιο και την Εκκλησία και την άρχουσα τάξη) δημιουργούσε περισσότερα προβλήματα και περισσότερες εντυπώσεις στο εξωτερικό ότι όλα έβαιναν καλά στον τόπο.

Στην απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου αναφερόταν ότι "το Συμβούλιον κατόπιν, αντιμετρίζον την κατάστασιν την δημιουργηθείσαν υπό της Κυβερνήσεως και των οργάνων αυτής απεφάσισεν όπως ο λαός μη απόσχη των επικειμένων βουλευτικών εκλογών".

Ετσι τίθετο πλέον τέρμα στην πολιτική της αποχής και η Κύπρος ριχνόταν και πάλι στην εκλογική και κομματική διαπάλη. Ομως νέοι άνθρωποι έρχονταν πλέον στην επιφάνεια που ζητούσαν την ψήφο του λαού, καθώς οι παλαιοκομματικοί άρχισαν να

παραμερίζονται.

Ένας τέτοιος νέος άνθρωπος ήταν ο Γεώργιος Χατζηπαύλος από τη Δρούσια της Πάφου.

Ήταν ένας πολύ φιλόδοξος και δυναμικός άνδρας που έμπαινε δυναμικά στην πολιτική σκηνή του τόπου και είχε ήδη εκλεγεί δημοτικός σύμβουλος Λευκωσίας σε αναπληρωματικές εκλογές τον Απρίλη του **1925**.

Ο Γεώργιος Χατζηπαύλος είχε υπηρετήσει την Παιδεία ως δάσκαλος και ύστερα σπούδασε νομικά στην Αθήνα και ακολούθησε το δικηγορικό επάγγελμα, όπως είχε κάμει τα τελευταία χρόνια ένας άλλος νέος δάσκαλος, ο Ιωάννης Κληρίδης.

Ο Χατζηπαύλος είχε αρχικά αναμιχθεί στο κίνημα των δασκάλων και είχε εκλεγεί Πρόεδρος της οργάνωσής τους.

Επίσης αναμίχθηκε στο εργατικό κίνημα που βρισκόταν τότε στα αρχικά του στάδια και αναδείχθηκε Πρόεδρος του Πανεργατικού Συλλόγου Λευκωσίας.

Το **1925** ίδρυσε το Λαϊκό Κόμμα στο οποίο αναδείχθηκε συναρχηγός με τον επίσης δικηγόρο Στ. Σταυρινάκη και με την ιδιότητα του αυτή κατήλθε στις εκλογές εκτιθέμενος εναντίον των παλαιοπολιτικών και βάλλοντας εναντίον του πολιτικού κατεστημένου της Εκκλησίας και της άρχουσας τάξης.

Στο κόμμα του εντάχθηκε επίσης και ο αδελφός του Φαίδων Ιωαννίδης και πολλοί άλλοι.

Ο Χατζηπαύλος ήταν μεγάλος ρήτωρας και άνθρωπος που δεν έπαιρνε από λόγια. Κρατούσε τον σφιγμό του λαού και προτιμούσε να κάνει αυτό που άρεσε στο λαό.

Στο πλαίσιο αυτής του της πορείας κατόρθωσε τελικά να εκλεγεί βουλευτής μαζί με τα άλλα δύο στελέχη του Κόμματος του, τους Σταυρινάκη και Ιωαννίδη.

Ο Χατζηπαύλος που επαγγελλόταν την αλλαγή έδωσε μια πολύ σκληρή μάχη στο διαμέρισμα Μόρφου-Λεύκας όπου αντιμετώπισε τον Νεοπτόλεμο Πασχάλη,

γιο του παλαιοπολιτικού Πασχάλη Κωνσταντινίδη που είχε βαθιές ρίζες μέσα στο λαό και τον κέρδισε.

Ήταν ο άνθρωπος που όπως κυκλοφορούσε από στόμα σε στόμα ο πιο κάτω διάλογος του με το ακροατήριο σε μια προεκλογική εκστρατεία: "Μα δεν έχουμε σχολεία", "θα σας κάμω και σχολεία", "μα δεν έχουμε Παιδεία", "θα σας κάνω και πεδία..."

Αυτή την περίοδο ένας άλλος παλαιοπολιτικός, ο Ν. Κλ. Λανίτης αποκλείστηκε από του να υποβάλει υποψηφιότητα στο εκλογικό διαμέρισμα Λεμεσού-Παφου γιατί ο Κυβερνήτης αρνήθηκε να του δώσει τη βρετανική υπηκοότητα μια και διατηρούσε την Ελληνική και επομένως ήταν υποκείμενος με τους νέους νόμους σε εξορία αν περιέπιπε σε κάποιο παράπτωμα.

Έτσι ο Λανίτης, ένας άνθρωπος που είχε δώσει το παρόν του σε πολλές μάχες τις τελευταίες δεκαετίες αποκλειόταν ουσιαστικά από του α διεκδικήσει έδρα στο Νομοθετικό.

Την ίδια περίοδο ένας άλλος νέος, ιερωμένος, ο Μητροπολίτης Κιτίου Νικόδημος Μυλωνάς καερχόταν για πρώτη ως υποψήφιος στο διαμέρισμα Λευκάρων.

Ήταν η πρώτη φορά μετά από αρκετά χρόνια που ένας ιεράρχης κατερχόταν στην πολιτική και η εκλογή του, λόγω του σχήματος του θεωρείτο σχεδόν δεδομένη.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό των εκλογών αυτών ήταν ότι ο Χατζηγεωργίου Χατζηπροκόπη, που είχε συνεργασθεί με την Κυβέρνηση στην περίοδο της αποχής και ήταν ένας από τους λεγόμενους "Επταδικούς" βουλευτές που επανερχόταν και ζητούσε την ψήφο των εκλογέων πράγμα που τελικά το κατόρθωσε.

Γενικά οι εκλογές έστειλαν στο Νομοθετικό όλο νέους ανθρώπους εκτός από το Γ. Εμφιετζή στην Αμμόχωστο και τον Μ. Η.Μιχαηλίδη στη Λεμεσό που είχαν υπηρετήσει στο Νομοθετικό στο παρελθόν και είχαν βαθιές ρίζες ιδιαίτερα ο πρώτος στην Αμμόχωστο όπου ήταν και δήμαρχος.

Το σοβαρότερο πλήγμα δέχθηκαν οι λεγόμενοι παλαιοπολιτικοί και ηγετικοί παράγοντες και στελέχη της Εθναρχίας Νεοπτόλεμος Πασχάλης και ο Θ.

Θεοδότου που απέτυχαν να εκλεγούν.

Ενόψη των νέων εκλογών η εφημερίδα "Ελευθερία" της Λευκωσίας ανήγγελλε στις **27 Μαΐου 1925** σε ανταπόκριση της από τη Λεμεσό την απόφαση του Μητροπολίτη Κιτίου Νικόδημου Μυλωνά να κατέλθει ως υποψήφιος και τόνιζε:

"Λεμεσός 26 Μαΐου 1925

Ο Π. Μητροπολίτης Κιτίου υπείκων εις σφοδράν επιθυμίαν του ποιμνίου του, αλλ' ιδίως έχων πεποίθησιν εις εαυτόν ότι φέρει όλα τα εφόδια και κέκμηται την δύναμιν να εργασθή υπέρ των συμφερόντων της ιδιαιτέρας του πατρίδος και δη των γεωργικών πληθυσμών, ων γνωρίζει όσον ελάχιστοι τας ανάγκας απεφάσισε να θέση οριστικώς υποψηφιότητα κατά τας προσεχείς βουλευτικές εκλογάς.

Είμεθα εκ των προτέρων βέβαιοι περί της επιτυχίας του πεφωτισμένου Π. Μητροπολίτου και να τολμήσωμεν να εισηγηθώμεν από τόρα όπως επιδιώξη την διά της νομοθετικής οδού δκακανόνισιν του εκκλησιαστικού ζητήματος, το οποίον κατήντησε πλέον η πέτρα του σκανδάλου και διεσάλευσε την θρησκευτική συνείδησιν και επέφερε την περιφρόνησιν προς κάθε θείον και ιερόν.

Είναι καιρός πλέον η διοίκησις της ύλης να χωρήσῃ από την της πνευματικής δικαιοδοσίας. Είναι καιρός πλέον οι Μητροπολίται να παύσωσιν από του να είναι έμποροι και εκτοκισταί και να αναγκάζωνται να σύρωσι το ποίμνιον των συνεχώς εις τα πολιτικά δικαστήρια".

(Μεταγλώττιση)

Ο Π. Μητροπολίτης Κιτίου υπακούοντας σε σφοδρή επιθυμία του ποιμνίου του αλλά ιδιαίτερα έχοντας πεποίθησιν στον εαυτό του ότι φέρει όλα τα εφόδια και έχει τη δύναμη να εργασθεί υπέρ των συμφερόντων της ιδιαίτερης του πατρίδας και ιδιαίτερα των γεωργικών πληθυσμών των οποίων γνωρίζει όσο ελάχιστοι, τις ανάγκες αποφάσισε να θέσει οριστικά υποψηφιότητα κατά τις προσεχείς

βουλευτικές εκλογές".

Είμαστε εκ των προτέρων βέβαιοι για την επιτυχία του φωτισμένου Π. Μητροπολίτη και να τολμήσουμε να εισηγηθούμε από τώρα όπως επιδιώξει τη διακανόνιση του εκκλησιαστικού ζητήματος με τη νομοθετική οδό, το οποίο κατάντησε πλέον η πέτρα του σκανδάλου και διασάλευσε τη θρησκευτική συνείδηση και επέφερε την περιφρόνηση προς κάθε θείο και ιερό.

Είναι καιρός πλέον η διοίκηση της ύλης να χωρίσει από την πνευματική δικαιοδοσία. Είναι καιρός πλέον οι Μητροπολίτες να παύσουν από του να είναι έμποροι και τοκιστές και να αναγκάζονται να σύρουν το ποίμνιο τους συνεχώς στα πολιτικά δικαστήρια".

Όταν ο Νικόδημος Μυλωνάς οριστικοποίησε την απόφαση του να κατέλθει και στην πολιτική κονίστρα ετοίμασε ένα μακροσκελές πολιτικό πρόγραμμα, το οποίο εξέδωσε μάλιστα και σε ειδικό βιβλιάριο.

Σ' αυτό τόνιζε ότι το Α και το Ω του προγράμματος του ήταν ή ένωση με την Ελλάδα. Η ένωση, τόνιζε δεν είναι ζήτημα απλής αισθηματολογίας, αλλά ζήτημα ανάγκης για τον Κυπριακό λαό, "είναι ζήτημα υπάρξεως δι' ημάς".

Ακόμα χαρακτήριζε το νέο σύνταγμα που προσφέρθηκε στον Κυπριακό λαό ψευδοσύνταγμα.

Επεξηγώντας τους λόγους της απόφασης του να κατέλθει ως υποψήφιος ο Νικόδημος Μυλωνάς είπε ότι πέραν των άλλων υπήρχε και η υποψία ότι ένας άγγλος θα διεκδικούσε έδρα στη Λάρνακα και αυτό δεν ήταν διατεθειμένος να το επιτρέψει.

Το εκλογικό Πρόγραμμα του Νικόδημου Μυλωνά ήταν πραγματικά μακροσκελές.

